Lieta Nr. 142213812
(1-0590-13/26)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2013. gada 8. februārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis Romāns Dončenko,

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „*/Nosaukums/*" (reģistrācijas Nr. */reģistrācijas numurs/*) sūdzības par Balvu novada pašvaldības Administratīvās komisijas 2011. gada 5. decembra lēmumu Nr. 137-123 (protokols Nr. VZ200352).

Aprakstošā daļa

[1] Balvu novada Pašvaldības policijas inspektors 2011. gada 21. oktobrī sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. VZ200352 (turpmāk – Protokols), kurā konstatēja, ka 2011. gada 18. oktobrī, plkst. 16.10, SIA „*/Nosaukums/*" (turpmāk arī – sūdzības iesniedzēja) transportlīdzekļa ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/* (turpmāk – transportlīdzeklis) vadītājs izveda atkritumus no SIA „*/Nosaukums/1*" teritorijas */adrese/*; SIA „*/Nosaukums/*" nav noslēgts līgums ar Balvu novada pašvaldību par sadzīves apsaimniekošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā; ar savu rīcību SIA „*/Nosaukums/*" izdarīja Balvu novada 2011. gada 12. maija saistošo noteikumu Nr. 14/2011 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Balvu novadā" (turpmāk – Saistošie noteikumi)

7.1.1. apakšpunkta pārkāpumu, par ko paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 75. panta pirmajā daļā.

Balvu novada pašvaldības Administratīvā komisija (turpmāk arī – Komisija) 2011. gada 5. decembrī pieņēma lēmumu Nr. 137-123 (turpmāk – Lēmums), ar kuru, pamatojoties uz LAPK 75. panta pirmo daļu, SIA „*/Nosaukums/*" piemēroja naudas sodu Ls 200 apmērā.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, SIA „*/Nosaukums/*" vērsās administratīvajā tiesā, lūdzot to atcelt un izbeigt lietu. Sūdzībā norādīts, ka iestāde, saucot iesniedzēju pie administratīvās atbildības, nav pārbaudījusi, vai sūdzības iesniedzēja ir vainojama tīša nodarījuma izdarīšanā ar nolūku pārkāpt atkritumu apsaimniekošanas nosacījumus, līdz ar to ir nepārprotami konstatējams, ka administratīvais pārkāpums nav noticis. Sūdzības iesniedzēja norāda, ka iestāde tās darbībās ir konstatējusi LAPK 75. pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvu, tomēr nav norādījusi, kādu normatīvo aktu iesniedzēja ir pārkāpusi. Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tā nav pārkāpusi nevienu no Atkritumu apsaimniekošanas likumā ietvertajām tiesību normām, kā arī ir ievērojusi uzņēmumam izsniegtās atkritumu savākšanas un pārvadāšanas atļaujās ietvertos nosacījumus. Tāpēc sūdzības iesniedzējas ieskatā tai uzliktais administratīvais sods ir atceļams. Turklāt sūdzības iesniedzēja uzskata, ka sods atceļams arī tāpēc, ka no lietas materiāliem nav konstatējams, vai Komisija Lēmumu ir pieņēmusi, esot pilnā sastāvā.

[3] Komisija tiesai iesniegtajos paskaidrojumos sūdzību uzskata par nepamatotu un noraidāmu, norādot, ka Balvu pilsētas Dome 1996. gada 6. septembrī noslēdza līgumu ar SIA „*/Nosaukums/2*" par cieto sadzīves atkritumu aprūpi Balvu pilsētā. Līgums ir noslēgts uz pieciem gadiem, bet tas automātiski pagarinās, ja trīs mēnešu laikā pirms kārtējā termiņa beigām kāda no pusēm nevēlas to lauzt. Ar sūdzības iesniedzēju līgums par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Balvu pilsētas teritorijā nav noslēgts. Lēmumu par sūdzības iesniedzējas sodīšanu ir pieņēmuši visi Komisijas locekļi. Komisijas rīcībā, pieņemot Lēmumu, bija pietiekoši pierādījumu, kas apliecina faktu, ka sūdzības iesniedzēja ir pārkāpusi Atkritumu apsaimniekošanas likuma normas. Tāpat sūdzības iesniedzēja savā sniegtajā paskaidrojumā nenoliedz saistību ar nelikumīgo atkritumu izvešanu. Sūdzības iesniedzēja skaidri nenorāda un nepierāda, ka tās darbinieks atkritumus no minētās adreses nav izvedis.

Motīvu daļa

[4] Izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka sūdzība ir pamatota un apmierināma, Lēmums ir atceļams, bet lieta – izbeidzama.

[5] Tiesa konstatē, ka ar Lēmumu sūdzības iesniedzēja ir saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 75. panta pirmo daļu.

LAPK 75. panta pirmā daļa (*tiesību normas spriedumā izteiktas redakcijā, kāda bija spēkā administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas brīdī*) noteic, ka par atkritumu

apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu uzliek naudas sodu juridiskajām personām no 200 līdz 1500 latiem, konfiscējot pārkāpuma izdarīšanai izmantotos transportlīdzekļus vai bez konfiskācijas.

Minētā norma ir blanketa, proti, tā paredz atbildību par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu. Līdz ar to jānoskaidro, kādas tiesību normas reglamentē atkritumu apsaimniekošanu un vai iesniedzēja izskatāmajā gadījumā ir pārkāpusi kādas no šīm tiesību normām.

Atkritumu apsaimniekošanas likuma 8. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka pašvaldība organizē sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, ievērojot atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu un reģionālos plānus. Šā panta daļas 3. punkts noteic, ka pašvaldība izdod saistošos noteikumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā, nosakot šīs teritorijas dalījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās, prasības atkritumu savākšanai, arī minimālajam sadzīves atkritumu savākšanas biežumam, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu.

Balvu novada pašvaldība, pamatojoties cita starpā uz Atkritumu apsaimniekošanas likuma 8. panta pirmās daļas 3. punktu, 2011. gada 12. maijā izdeva Saistošos noteikumus.

Saistošo noteikumu 1.7. apakšpunktā skaidrots, ka atkritumu apsaimniekotājs ir komersants, arī atkritumu tirgotājs un atkritumu apsaimniekošanas starpnieks, kurš ir saņēmis attiecīgu atļauju atkritumu apsaimniekošanai likumā vai normatīvajos aktos par piesārņojumu noteiktajā kārtībā. Savukārt atbilstoši Saistošo noteikumu 7.1.1. apakšpunktam sadzīves atkritumu apsaimniekotāja pienākumi ir pirms darbības uzsākšanas pašvaldības administratīvajā teritorijā noslēgt līgumu ar pašvaldību par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Tātad atkritumu apsaimniekošanu Balvu novada administratīvajā teritorijā reglamentē cita starpā Saistošie noteikumi, kuru prasības ir saistošas tiem apsaimniekotājiem, kuri veic atkritumu apsaimniekošanu Balvu novada administratīvajā teritorijā. Minēto noteikumu 7.1.1. apakšpunkts *expressis verbis* noteic, ka atkritumu apsaimniekotājam pirms attiecīgo darbību uzsākšanas ir pienākums noslēgt līgumu ar pašvaldību par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu.

[6] LAPK 7. panta otrā daļa noteic, ka lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību. Tiesas ieskatā likumības ievērošana pilnā mērā attiecas uz LAPK noteiktās procesuālās kārtības ievērošanu.

Procesuālie pārkāpumi (kļūdas) administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros ir vērtējamas pēc vispārējiem procesuālo kļūdu novērtēšanas kritērijiem. Proti, procesuāla pārkāpuma ietekme uz gala lēmumu lietā ir jāvērtē atkarībā no tā, vai tas ir būtisks vai nav. Tikai būtiski procesuālie pārkāpumi ietekmē galīgā lēmuma saturu.

Izskatāmajā gadījumā tiesa uzskata, ka lietā esošo procesuālo pārkāpums kopums ir atzīstams par tik būtisku, lai sūdzības iesniedzēju atbrīvotu no administratīvās atbildības.

[7] Iepazīstoties ar lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, tiesa konstatē turpmāk minēto.

[7.1] Tiesas ieskatā Lēmuma tiesiskais pamatojums ir nepilnīgs. Lēmumā norādīts, ka sūdzības iesniedzēja ir saukta pie atbildības saskaņā ar LAPK 75. panta pirmo daļu. Kā jau tiesa norādīja, šī tiesību norma ir blanketa, līdz ar to tiesas ieskatā lēmumā par personas administratīvo sodīšanu ir jānorāda arī, kādi citā ārējā normatīvajā aktā ietverti uzvedības noteikumi (priekšraksti) vai aizliegumi ir tikuši pārkāpti. Tiesa konstatē, ka Lēmumā nav norādīts, kādas atkritumu apsaimniekošanu reglamentējošās tiesību normas ir tikušas pārkāptas.

Tiesa konstatē, ka Protokolā (*lietas 13. lapa*) ir norādīts, ka ir pārkāpts „BNSN 14/2011 VII nodaļas 7.1. p. 7.1.1. apakšpunkts „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Balvu novadā"", tomēr Protokolā nav atspoguļots šā saīsinājuma atšifrējums, kas pārkāpējam ļautu nepārprotami saprast, ka ir pārkāptas tieši Saistošo noteikumu normas.

Tādējādi tiesai ir pamats atzīt, ka Lēmuma pieņemšanā nav pilnībā ievērots likuma atrunas princips.

[7.2] Tiesa arī konstatē, ka, sastādot Protokolu, tajā nav precīzi norādīta persona, kura tiek saukta pie administratīvās atbildības.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2005. gada 28. jūnija noteikumu Nr. 484 „Administratīvā pārkāpuma protokola veidlapu un naudas soda kvīts veidlapu izgatavošanas un izmantošanas kārtība" 1. pielikumā norādīto 4. punktu, administratīvā pārkāpuma protokola ailē „Ziņas par personu" ir jāatzīmē, vai protokols tiek sastādīts fiziskai vai juridiskajai personai. Tāpat arī minēto noteikumu 4.4. apakšpunkts paredz, ka administratīvā pārkāpuma protokolā ierakstāmi fiziskās personas vārds, uzvārds, personas kods vai dzimšanas datums, dzīvesvietas adrese vai juridiskās personas nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese.

No Protokola tiesa konstatē, ka tajā nav izdarīta atzīme par to, vai Protokols sastādīts fiziskai vai juridiskai personai, turklāt turpmākajās ailēs sadaļā „Ziņas par personu" ir norādīts gan fiziskas personas vārds un uzvārds – *S.A.*, gan juridiskās personas nosaukums – SIA „*/Nosaukums/*" – un tās dati – reģistrācijas numurs un juridiskā adrese.

[7.3] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pārkāpums ticis konstatēts tā izdarīšanas dienā, proti, 2011. gada 18. oktobrī. Uz to norāda Balvu novada Pašvaldības policijas inspektora no personām pieņemtie paskaidrojumi (*lietas 21. un 22. lapa*).

LAPK 238.[1] panta pirmā un otrā daļa noteica, ka, saņemot pieteikumu vai citus materiālus par administratīvo pārkāpumu, šā kodeksa 247. pantā minētajām personām diennakts laikā jāsastāda administratīvā pārkāpuma protokols vai jāpieņem viens no šādiem lēmumiem: 1) par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā; 2) par atteikšanos uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā; 3) par materiālu nosūtīšanu pēc piekritības; 4) par materiālu nosūtīšanu pašvaldības administratīvajai komisijai jautājuma izlemšanai par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu, ja pārkāpumu izdarījis nepilngadīgais vecumā no 11 līdz 14 gadiem. Izņēmuma gadījumā šādu lēmumu var pieņemt desmit dienu laikā. Lēmumu var noformēt kā atsevišķu dokumentu vai rezolūciju.

Tiesa konstatē, ka Protokols sastādīts 2011. gada 21. oktobrī, tātad trīs dienas pēc tam, kad tika konstatēts pārkāpums. Tiesa nekonstatē no lietas materiāliem, ka lietā bijis pieņemts lēmums par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā – ne atsevišķa dokumenta, ne rezolūcijas veidā.

[7.4] Tiesa konstatē no Protokola, ka tas sastādīts bez juridiskās personas, kura tiek saukta pie administratīvās atbildības, pārstāvja klātbūtnes.

LAPK 248.[1] panta pirmais teikums noteica, ja objektīvu iemeslu dēļ administratīvā pārkāpuma protokolu nav iespējams sastādīt tās personas klātbūtnē, kuru sauc pie administratīvās atbildības, vai juridiskās personas pārstāvja klātbūtnē, to sastāda bez minēto personu klātbūtnes un protokola kopiju nosūta pa pastu ierakstītā sūtījumā uz attiecīgās personas deklarēto (vai norādīto) dzīvesvietas adresi vai juridisko adresi.

Tādējādi šajā tiesību normā kā obligāts priekšnosacījums administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanai bez juridiskās personas klātbūtnes ir paredzēta objektīvu iemeslu esamība. Tiesas ieskatā šāds iemesls var pastāvēt vien tad, ja juridiskā persona bijusi uzaicināta uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu, bet tās pārstāvis nav ieradies.

Konkrētajā gadījumā no lietas materiāliem tiesa konstatē, ka sūdzības iesniedzēja nav tikusi informēta par to, ka tiks sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols, tāpēc Protokola sastādīšanai bez sūdzības iesniedzējas pārstāvja klātbūtnes tiesa nesaskata objektīvus iemeslus.

[7.5] Tiesu praksē atzīts, ka administratīvā pārkāpuma protokols ir dokuments, kurā kompetenta amatpersona rakstveidā fiksē kādas personas prettiesiskas darbības, par kurām paredzēta administratīvā atbildība. Šis dokuments kā sākotnējā apsūdzība ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā.

Tiesas ieskatā no LAPK 248. panta, kas nosaka administratīvā pārkāpuma protokola saturu, ietvertās likuma jēgas izriet, ka administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajam pārkāpuma aprakstam ir jāizriet vai nu no amatpersonas tieši konstatētajiem faktiem pārkāpuma izdarīšanas vietā vai arī no administratīvā pārkāpuma lietvedības gaitā noskaidrotām un pārbaudītām ziņām.

Tiesa konstatē, ka Protokolā citstarp norādīts: „(..) SIA „*/Nosaukums/*" [izveda atkritumus] .. nenoslēdzot līgumu ar Balvu novada pašvaldību par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Balvu pilsētā. (..)" Tiesai nav saprotams, kā administratīvā pārkāpuma lietvedības procesā amatpersonai, kura sastādīja Protokolu, kļuva zināms, ka SIA „*/Nosaukums/*" šādu līgumu nav slēgusi, jo lietas materiālos nav dokumenta, kas apstiprinātu šādas informācijas saņemšanu no pirmavota – Balvu novada pašvaldības. Tiesas ieskatā šādā gadījumā amatpersonai, kura veica lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, bija vai nu jāpieprasa rakstiska informācija no Balvu novada pašvaldības par to, ka tā nav slēgusi attiecīgu līgumu, vai vismaz jāiegūst šāda informācija pa telefonu vai citiem sakaru līdzekļiem, noformējot par to attiecīgu izziņu vai dienesta ziņojumu. Izskatāmajā gadījumā tiesai ir pamats bažām, ka Protokols tika sastādīts uz pieņēmumu (nepārbaudītu ziņu) pamata.

[7.6] Tiesa konstatē, ka lietas materiāliem ir pievienoti fotoattēli, kuros redzama kravas automašīna MAN ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/*. Automašīna

aprīkota ar tvertni, kāda raksturīga speciālajiem transportlīdzekļiem atkritumu savākšanai un uzglabāšanai (*lietas 19.-20. lapa*).

LAPK 243. panta pirmā daļa noteica, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Tiesas ieskatā no LAPK 243. panta normas jēgas izriet, ka par pierādīšanas līdzekli administratīvā pārkāpuma lietā var kalpot arī fotoattēli. Tomēr ikvienam pierādījumam ir jāatbilst obligātajām pierādījumu pazīmēm, tostarp attiecināmībai, kas raksturo tajā ietverto ziņu objektīvo saistību ar pierādīšanas priekšmetā ietilpstošajiem faktiem.

Kaut gan lietā nav strīda par sūdzības iesniedzējai inkriminētā administratīvā pārkāpuma faktiskajiem apstākļiem, tiesa norāda, ka attiecībā uz minētajām fotogrāfijām ir konstatējams, ka no tām neizriet objektīva saistība ar konkrēto pārkāpumu. Attēlos redzams tikai stāvošs transportlīdzeklis, turklāt nav redzams, kurā ģeogrāfiskā vietā (adresē) tas atrodas; nav redzams arī, ka ar to tiek veikti kādi darbi (atkritumu iekraušana u.tml.). Lietas materiālos nav konkrētu ziņu, kur, kad un pie kādiem apstākļiem uzņemtas minētās fotogrāfijas un kādus lietā nozīmīgus faktus tās apliecina. Lietas materiālos nav arī konkrētu ziņu par to, kā fotoattēli pievienoti lietai. Šādā aspektā vērtējot minētos pierādījumus, tiesa secina, ka tie apliecina vienīgi konkrētas kravas automašīnas faktisko esamību, bet nav attiecināmi uz pierādīšanas priekšmetu konkrētajā lietā.

No liecinieka Džeralda Šaicāna paskaidrojuma (*lietas 22. lapa*) satura var pieļaut, ka tieši viņš ir uzņēmis minētos fotoattēlus pārkāpuma konstatēšanas brīdī, jo paskaidrojumā ir norādīts, ka viņš ar sava mobilā telefona fotokameru nobildējis automašīnu ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/*, taču no lietas materiāliem neizriet, ka uzņemtās fotogrāfijas viņš būtu vēlāk izdrukājis un iesniedzis policijai pievienošanai administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem.

[8] Tiesa nevērtēs katra šā sprieduma 7. punktā uzskaitītā procesuālā pārkāpuma ietekmi uz gala rezultātu, proti, nevērtēs to, vai katra minētā procesuālā pārkāpuma ietekme būtu bijusi tāda, kas ļautu atzīt Lēmumu par prettiesisku. Kā jau tiesa norādīja, lietā konstatēto procesuālo pārkāpumu kopums ir atzīstams par tik būtisku, lai atceltu Lēmumu. Vienkāršiem vārdiem, tiesa uzskata, ka administratīvā pārkāpuma procesa pieļauto kļūdu apjoms veido „kritisko masu", lai par prettiesisku atzītu Lēmumu kopumā.

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un secināto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir atceļams, bet lieta – izbeidzama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 2. punktu, 289.[13] panta sesto daļu un 289.[18] panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

atcelt Balvu novada pašvaldības Administratīvās komisijas 2011. gada 5. decembra lēmumu Nr. 137-123 (protokols Nr. VZ200352) par SIA „*/Nosaukums/*" (reģistrācijas Nr. */reģistrācijas numurs/*) saukšanu pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 75. panta pirmo daļu un izbeigt lietu.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 darba dienu laikā no tā paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis R.Dončenko